

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

19. detsember 2013*

Apellatsioonkaebus — Tühistamishagi — ELTL artikli 263 neljas lõik — Õigus õiguskaitsevahendile — Õigus esitada hagi — Füüsilised või juriidilised isikud — Neid isiklikult puudutav akt — Üldkohaldatav akt, mis ei sisalda rakendusmeetmeid — Otsus, millega tunnistatakse riigiabi kava ühisturuga kokkusobimatuks — Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele

Kohtuasjas C-274/12 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 1. juunil 2012 esitatud apellatsioonkaebus,

Telefónica SA, asukoht Madrid (Hispaania), esindajad: *abogado* J. Ruiz Calzado, *abogado* J. Domínguez Pérez ja *Rechtsanwalt* M. Núñez Müller,

apellatsioonkaebuse esitaja,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Němečková ja C. Urraca Caviedes, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, E. Juhász ja A. Borg Barthet, kohtunikud G. Arestis, E. Levits, A. Arabadjiev, A. Prechal, E. Jarašiūnas ja C. Vajda (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. veebruari 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 21. märtsi 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

- 1 Apellatsioonkaebuses palub Telefónica SA (edaspidi „Telefónica”) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 21. märtsi 2012. aasta määruse kohtuasjas T-228/10: Telefónica vs. komisjon (edaspidi „vaidlustatud kohtumäärus”), millega kohus jättis vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata hagi, milles paluti tühistada komisjoni 28. oktoobri 2009. aasta otsuse 2011/5/EÜ firmaväärtuse amortiseerimise kohta välismaises äriühingus osaluse omandamisel C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07), mida Hispaania rakendas (ELT 2011, L 7, lk 48; edaspidi „vaidlusalune otsus”), artikli 1 lõige 1.

Vaidluse taust

- 2 27. detsembri 1995. aasta juriidilise isiku tulumaksu seaduse 43/1995 (*Boletín Oficial del Estado* nr 310, 28.12.1995, lk 37072) artikli 12 lõige 5 nägi ette, et teatavatel tingimustel tekib äriühingus, mis ei asu Hispaania territooriumil, osaluse omandamisel nn firmaväärtus, mida on võimalik järgneva kuni 20 aasta jooksul amortiseerida, vähendades sellega omandaja maksukohustust (edaspidi „vaidlusalune kava”).
- 3 Euroopa Komisjon leidis, et vaidlusalune kava, mida ei kohaldatud Hispaanias asuvates äriühingutes osaluse omandamisel, kujutab endast riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, ja algatas 10. oktoobri 2007. aasta otsusega EÜ artikli 88 lõike 2 alusel ametliku uurimismenetluse, milles ta palus Hispaania Kuningriigil ja selle kava alusel potentsiaalselt soodustatud isikutel esitada oma seisukohad.
- 4 Menetluse lõpuks tegi komisjon vaidlusaluse otsuse.
- 5 Vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõikes 1 nenditakse, et vaidlusaluse kava vastuvõtmisel on rikutud EÜ artikli 88 lõiget 3 ja see tuleb tunnistada ühisturuga kokkusobimatuks.
- 6 Siiski tunnistas komisjon, et enne ametliku uurimismenetluse algatamist ja pärast komisjoni kahe liikme avaldusi Euroopa Parlamendi ees, pakkus ta spetsiifilisi, tingimusteta ja omavahel kooskõlas olevaid tagatisi, millest tulenevalt võis kava alusel abi saajatel tekkida põhjendatud lootus selles osas, et kava on õiguspärane põhjusel, et kava ei ole valikuline ega kuulu seetõttu riigiabi reguleerivate eeskirjade kohaldamisalasse. Ta leidis, et järelikult võisid kava alusel abi saajad õiguspäraselt eeldada, et abi ei nõuta tagasi, ja seega otsustas ta, et soodustused, mis on antud enne 21. detsembrit 2007, mil Euroopa Liidu Teatajas avaldati komisjoni otsus ametliku uurimismenetluse algatamise kohta, võib jätta teatavatel tingimustel tagasi nõudmata.
- 7 Seetõttu on vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõikes 2 ette nähtud, et vaidlusalune kava võib jääda õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte alusel kehtima enne seda kuupäeva toimunud osaluste omandamise suhtes.
- 8 Vaidlusaluse otsuse artikli 4 lõike 1 kohaselt nõuab Hispaania Kuningriik artikli 1 lõikes 1 osutatud kava alusel antud ühisturuga kokkusobimatu abi tagasi nendelt abisaajatelt, kelle ühendusesiseste omandamiste kaudu välismaistes äriühingutes omandatud õigused ei vasta selle otsuse artikli 1 lõikes 2 kirjeldatud tingimustele.
- 9 Vaidlusaluse otsuse artiklis 5 on ette nähtud, et asjaomane abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt ning et Hispaania Kuningriik tagab selle otsuse rakendamise nelja kuu jooksul pärast otsusest teatamise kuupäeva.

- 10 Lõpuks on vaidlusaluse otsuse artiklis 6 sätestatud, et Hispaania Kuningriik esitab komisjonile teabe teatud asjaolude kohta ja teavitab viimast selle otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmete rakendamisest. Eelkõige teatab Hispaania Kuningriik komisjonile nimetatud otsuse artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt asjaomase kava alusel abi saanute loetelu. On selge, et Telefónica kuulus sellesse loetelusse.
- 11 Telefónica omandas aastatel 2005 ja 2006 kaks osalust, nimelt esiteks Tšehhi Vabariigis asuvas äriühingus ja teiseks äriühingus, mille asukoht on Ühendkuningriigis, ja mõlemal juhul toimus omandamine enne vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõikes 2 ette nähtud kuupäeva.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtumäärus

- 12 Vaidlusaluse otsuse peale 21. märtsil 2010 esitatud hagi palus Telefónica tühistada selle otsuse artikli 1 lõike 1.
- 13 Üldkohtu kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel esitas komisjon eraldi dokumendina vastuvõetamatuse väite, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 30. septembril 2010. Komisjon väitis, et hagi oli vastuvõetamatu, kuna Telefónica ei ole tõendanud seda, et tal oli põhjendatud huvi hagi esitamiseks, ega ka seda, et vaidlusalune otsus puudutas teda isiklikult. Telefónica esitas vastuvõetamatuse väite kohta kirjaliku seisukoha.
- 14 Üldkohus jättis vaidlustatud kohtumäärusega Telefónica hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, tuginedes seejuures teisele komisjoni esitatud kahest asja läbivaatamist takistavast asjaolust. Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtumääruse punktis 41, et vaidlusalune otsus ei puuduta Telefónicat isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, ja sama kohtumääruse punktis 45, et seda otsust ei saa kvalifitseerida aktiks, mis ei sisalda rakendusmeetmeid, selle sätte lõpuosa tähenduses. Järelikult jättis Üldkohus Telefónica hagi läbi vaatamata, uurimata seejuures esimest asja läbivaatamist takistavat asjaolu, milles tugineti põhjendatud huvi puudumisele.

Poolte nõuded

- 15 Telefónica palub Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtumäärus;
  - tunnistada kohtuasjas T-228/10 esitatud tühistamishagi vastuvõetavaks ja saata asi sisulise otsuse tegemiseks tagasi Üldkohtule; ja
  - mõista „mõlemas kohtuastmes vastuvõetavusega seotud menetluste” kohtukulud välja komisjonilt.
- 16 Komisjon palub jätta apellatsioonkaebuse rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Telefónicalt.

Apellatsioonkaebus

- 17 Telefónica esitab oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kolm väidet. Esiteks heidab ta Üldkohtule ette, et see on rikkunud tema õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Teiseks väidab ta, et Üldkohus tõlgendas ebaõigesti ELTL artikli 263 neljandat lõiku, leides, et vaidlusalune otsus ei puuduta apellanti isiklikult. Kolmandaks tõlgendas Üldkohus apellandi arvates ebaõigesti viidatud sätte lõpuosas sisalduvat mõistet „akt, mis ei sisalda rakendusmeetmeid”.

- 18 Küsimus, kas vaidlustatud kohtumäärusega on riivatud Telefónica õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, kerkib üksnes juhul, kui Üldkohus tunnistas Telefónica hagi vastuvõetamatuks ETL artikli 263 neljandale lõigule antud õige tõlgenduse alusel. Seega tuleb Telefónica apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud esimest väidet uurida pärast seda, kui on uuritud apellatsioonkaebuse kahte ülejäänud väidet, mis puudutavad õigusnormi rikkumist Üldkohtu poolt selle sätte tõlgendamisel.
- 19 Samuti tuleb meenutada, et ETL artikli 263 neljandas lõigus on ette nähtud kaks võimalust, mil füüsilisele või juriidilisele isikule on antud õigus esitada hagi akti peale, mille adressaat ta ei ole. Esiteks võib hagi esitada tingimusel, et see akt puudutab isikut otseselt ja isiklikult. Teiseks võib nimetatud isik esitada hagi üldkohaldatava akti peale, mis ei sisalda rakendusmeetmeid, kui see akt puudutab teda otseselt.
- 20 Kui vaidlusalust otsust tuleb pidada üldkohaldatavaks aktiks, mis ei sisalda rakendusmeetmeid, nagu seda väidab oma kolmandas väites Telefónica, ei ole tal vaja tõendada, nagu ta on leidnud oma teises väites, et otsus puudutab teda isiklikult. Seega tuleb kõigepealt uurida kolmandat väidet.

Kolmas väide

Poolte argumendid

- 21 Telefónica väidab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas, et sellised riigiabialased otsused nagu vaidlusalune otsus sisaldavad rakendusmeetmeid ETL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosa tähenduses.
- 22 Telefónica märgib, et otsusel, millega tunnistatakse abikava ühisturuga kokkusobimatuks, on vahetu mõju ja see ei vaja rakendusmeetmeid, vaid sellega kaasneb antud abi kohene ebaseaduslikkus ja tavaliselt paneb see asjaomasele liikmesriigile kohustuse abi tagasi nõuda. Pärast otsuse vastuvõtmist rakendatavad meetmed, mis võivad osutada vajalikuks teatud abisaajatelt abi tagasinõudmise kohustuse täitmisel ja mida on nimetatud vaidlusaluse otsuse artikli 6 lõikes 2 ning millele viitas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 43, puudutavad üksnes täiendavat kohustust, mis ei saa seada kahtluse alla otsuse resolutsiooni artiklite vahetut õigusmõju. Kui asuda seisukohale, nagu seda leiab Üldkohus, et rakendusmeede ETL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosa tähenduses on igasugune meede, ka iseenesest tähtsusetu meede, mida liikmesriik peab võtma liidu akti rakendamiseks, on Telefónica sõnul suur osa üldkohaldatavaid akte automaatselt välistatud selle sätte kohaldamisalast ja see oleks omakorda vastuolus liidu seadusandja taotletava eesmärgiga lihtsustada Üldkohtusse pöördumist neile isikutele, kelle huve on riivatud liidu institutsioonide poolt vastuvõetud muu kui seadusandliku aktiga.
- 23 Komisjoni sõnul ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui ta leidis, et vaidlusalust otsust ei saa kvalifitseerida aktiks, mis ei sisalda rakendusmeetmeid.
- 24 Kuna rakendusmeetmete mõistet ei ole aluslepingutes määratletud, siis tundub loogiline tõlgendada seda grammatiliselt, see tähendab tõdeda, et see viitab igasugusele õigusaktile, mida on vaja teise õigusakti rakendamiseks. Nimetatud mõiste sõnasõnaline tähendus vastab sellele, mille tõi esile kohtujurist Jacobs 25. juuli 2002. aasta otsuse kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequeños Agricultores vs. nõukogu (EKL 2002, lk I-6677) aluseks olnud ettepaneku punktis 43, et näidata võimalikku lünka liidu kohtusüsteemis. Komisjoni sõnul tuleneb Euroopa konvendi, mis kutsuti kokku Euroopa põhiseaduse lepingu (ELT 2004, C 310, lk 1) väljatöötamiseks, tööga seotud dokumentidest, et hiljem ETL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosaks saanud sätte väljatöötamisel kavatsesid põhiseaduse loojad täita sellega võimalikku lünka Euroopa Liidu kohtusüsteemis. Komisjoni arvates vastas hagi esitamise õiguse tingimuste kergendamine seega soovile anda isikutele õigus esitada hagi otse üldaktide peale, kuid piirata seda juhtumitega, mil neil isikutel puudub võimalus vaidlustada rakendusakti kehtivus.

- 25 Komisjon lisab, et kui üldkohaldatav akt nõuab rakendusmeetet, mis võib olla kas siseriiklik meede või liidu tasandil võetud meede, siis on isikute kohtulik kaitse tagatud võimalusega vaidlustada rakendusmeetme õiguspärasus, väites sellisel juhul, et meetme aluseks olev üldkohaldatav akt on õigusvastane. Seega ei ole vaja, et neil oleks õigus esitada hagi otse alusakti vaidlustamiseks.
- 26 Mis puudutab vaidlusalust otsust, siis kahtlemata vajab rakendusmeetmeid selline otsus, mis kohustab liikmesriiki tagasi nõudma ühisturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi. Komisjoni sõnul on sellise otsuse adressaadiks vaid asjaomane liikmesriik ja see otsus ei saa panna maksmise kohustust otse abisaajatele. Komisjon meenutab selles osas, et vastavalt ELTL artikli 288 neljanda lõigu teisele lausele on otsus siduv vaid otsuse adressaatidele, kui neid on otsuses täpsustatud. Ta leiab, et abisaajatele kohustuse panemiseks on vajalik, et liikmesriik võtab rakendusmeetmed, mis sisaldavad nõuet alusetult saadud abi tagastamiseks. Ka peab Hispaania Kuningriik lisaks tagasinõudmise kohustusele võtma vaidlusaluse otsuse kohaselt teisi rakendusmeetmeid, näiteks lõpetama vaidlusaluse kava kohaldamise.

Euroopa Kohtu hinnang

- 27 Nagu märkis kohtujurist enda ettepaneku punktides 40 ja 41, tuleb mõistet „üldkohaldatav akt [...], mis [...] ei sisalda rakendusmeetmeid” ELTL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosa tähenduses tõlgendada kooskõlas selle sätte eesmärgiga, mis seisneb selles – nagu nähtub ka sätte tekkeloost –, et vältida olukorda, kus isik peab käituma õigusvastaselt, et saada seejärel võimalus kohtusse pöörduda. Kui üldkohaldatav akt mõjutab otseselt füüsilise või juriidilise isiku õiguslikku olukorda, ilma selleks rakendusmeetmeid vajamata, võib isikult võtta tõhusa kohtuliku kaitse see, kui tal puudub võimalus esitada hagi otse liidu kohtule, et vaidlustada selle üldkohaldatava akti õiguspärasus. Nimelt, kui akt ei sisalda rakendusmeetmeid, võib füüsiline või juriidiline isik, ehkki vaidlusalune akt puudutab teda otseselt, taotleda selle kohtulikku kontrolli alles siis, kui ta on rikkunud selle akti sätteid ja tugineb akti õigusvastasusele tema vastu siseriiklikus kohtus algatatud menetluses.
- 28 Selles osas tuleb esiteks täpsustada, et kui üldkohaldatav akt sisaldab rakendusmeetmeid, on liidu õiguskorra säilitamise kohtulik kontroll tagatud sõltumatult küsimusest, kas need meetmed kehtestab liit või liikmesriigid. Füüsilised või juriidilised isikud, kes ei saa ELTL artikli 263 neljandas lõigus ette nähtud vastuvõetavuse tingimustest tulenevalt vaidlustada otse liidu kohtus liidu üldkohaldatavaid akte, on nende suhtes nimetatud aktide kohaldamise eest kaitstud võimalusega vaidlustada nendes aktides sisalduvaid rakendusmeetmeid.
- 29 Kui selliste aktide rakendamine kuulub liidu institutsioonide, organite või asutuste pädevusse, võivad füüsilised või juriidilised isikud esitada ELTL artikli 263 neljandas lõigus toodud tingimustel nende rakendusaktide peale hagi otse liidu kohtutele ning nad võivad hagi põhjendamisel tugineda ELTL artikli 277 kohaselt asjaomase alusakti ebaseaduslikkusele. Kui nende õigusaktide kohaldamine kuulub liikmesriikide pädevusse, võivad need isikud tugineda asjaomase alusakti kehtetusele siseriiklikus kohtus ning paluda viimasel pöörduda ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtu poole eelotsuse küsimustega (3. oktoobri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-583/11 P: Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu, punkt 93).
- 30 Teiseks, nagu märkis kohtujurist enda ettepaneku punktis 48, tuleb selleks, et hinnata, kas üldkohaldatav akt sisaldab rakendusmeetmeid, võtta aluseks sellise isiku seisund, kes tugineb õigusele esitada hagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosa alusel. Seega ei ole oluline, kas vaidlusalune akt sisaldab rakendusmeetmeid teiste õigussubjektide suhtes.
- 31 Kolmandaks tuleb seda hinnates, kas vaidlustatud õigusakt sisaldab rakendusmeetmeid, juhinduda üksnes hagi esimest, ja juhul kui hageja palub akti tühistada vaid osaliselt, tuleb arvesse võtta üksnes rakendusmeetmed, mida see osa aktist sisaldab.

- 32 Telefónica apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud kolmandat väidet tuleb uurida nendest põhimõtetest lähtuvalt.
- 33 Nagu märkis kohtujurist enda ettepaneku punktis 33, on Telefónica hagi eesmärk vaidlustada üksnes abikava ühisturuga osaliselt kokkusobimatuks tunnistamine vastavalt vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõikele 1, mitte aga otsuse artikli 4 lõikes 1 määratud abi tagasinõudmine ega muud Hispaania Kuningriigile selle otsuse artikli 6 lõikes 2 antud korraldused.
- 34 Esiteks, nagu kohtujurist märkis enda ettepaneku punktis 48, on vaidlusaluse kava ühisturuga osaliselt kokkusobimatuks tunnistamine vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõikes 1 suunatud üksnes otsuse adressaadiks olevale liikmesriigile, käesolevas asjas Hispaania Kuningriigile, kuna nimetatud otsus ei ole vastavalt ELTL artikli 288 neljandale lõigule teiste isikute suhtes siduv.
- 35 Teiseks on vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 1 ainuke eesmärk tunnistada vaidlusalune kava ühisturuga kokkusobimatuks. See otsus ei määratle iga maksumaksja jaoks sellise tuvastamise erilisi tagajärgi, mis saavad konkreetse kuju sellistes haldusaktides nagu näiteks maksuteade, mis kujutab iseendast rakendusmeetet, mida vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõige 1 „sisaldab” ELTL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosa tähenduses.
- 36 Järelikult otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 44 õigesti, et meetmed, mille eesmärk on rakendada kokkusobimatuks tunnistamise otsust, eelkõige meetmed, millega lükatakse tagasi kõnealuse maksusoodustuse taotlus, kusjuures hageja saab ka seda tagasilükkamist siseriiklikus kohtus vaidlustada, on vaidlusaluse otsuse rakendusmeetmed.
- 37 Selline seisukoht lükkab juba iseenesest tagasi Üldkohtus esitatud Telefónica argumendid, mille kohaselt ei sisalda vaidlusalune otsus rakendusmeetmeid.
- 38 Järelikult otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 45 õigesti, et sõltumatult küsimusest, kas vaidlusalune otsus on üldkohaldatav akt, ei ole käesolevas asjas täidetud ELTL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosas ette nähtud vastuvõetavuse tingimused.
- 39 Eespool toodud kaalutlusi arvestades tuleb Telefónica apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud kolmas väide tagasi lükata.

Teine väide

Poolte argumendid

- 40 Telefónica sõnul rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta tõlgendas liiga kitsalt komisjoni otsuse esemeks oleva abikava alusel tegelikult abi saaja mõistet, nagu see tuleneb eelkõige 9. juuni 2011. aasta otsusest liidetud kohtuasjades C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P: Comitato „Venezia vuole vivere” jt vs. komisjon (EKL 2011, lk I-4727). Telefónica väidab, et vastupidi vaidlustatud kohtumääruse punktides 24 ja 25 Üldkohtu otsustatule, ei ole oluline see, et pool, kes on tegelikult asjaomast abi saanud, oleks nende hulgas, kes peavad selle abi kindlasti tagastama, vaid piisab ohust, et tema huvisid võidakse oluliselt riivata, nagu see oleks juhul, kui ta peaks nimetatud abi tagastama.
- 41 Kuid Telefónica tõdeb, et ta võib olla kohustatud saadud abi tagastama kahel alusel, hoolimata sellest, kas komisjon tunnustab tema õiguspärase ootuse olemasolu. Esiteks on vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõigetes 2 ja 3 sätestatud erand abi tagasinõudmise kohustusest praegu tühistamishagi esemeks Üldkohtus pooleliolevas kohtuasjas T-207/10: Deutsche Telekom vs. komisjon. Kui see menetlus lõpeb, võib Telefónica olla kohustatud saadud abi tagastama. Teiseks annab samas otsuses tehtud

tuvastus, et väärtuse amortiseerimist puudutavad normid kujutavad endast ebaseaduslikku abi, kolmandatest isikutest konkurentidele võimaluse esitada liikmesriigis hagi tekitatud kahju hüvitamiseks.

- 42 Komisjon nendib aga, et vastavalt kohtupraktikale peab olema täidetud kaks tingimust selleks, et otsus puudutaks sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas hagejat isiklikult. Esiteks peab hageja olema tegelikult saanud abikava raames individuaalset abi. Teiseks peab ta olema kohustatud vaidlusaluse abi tagastama või vähemalt peab esinema oht, et ta peab seda tegema. Vastupidi Telefónica väidetele ei ole aga piisav, et esineb üldiselt hageja huvide olulise riivamise oht. Euroopa Kohus on 2. veebruaril 1988. aasta otsuses liidetud kohtuasjades 67/85, 68/85 ja 70/85: Kwekerij van der Kooy jt vs. komisjon (EKL 1988, lk 219, punkt 15) ja 7. detsembri 1993. aasta otsuses kohtuasjas C-6/92: Federmineralia jt vs. komisjon (EKL 1993, lk I-6357, punktid 11–16) lükanud tagasi seisukoha, et otsus puudutab hagejat isiklikult juba seetõttu, et ta on saanud abikavast abi.
- 43 Käesolevas asjas puudub igatahes igasugune oht, et Telefónica peaks saadud abi tagastama või et tema huve võidaks oluliselt riivata, kuna juba vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel oli selge, et tema suhtes tuleb kohaldada õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet.

Euroopa Kohtu hinnang

- 44 Tuleb meenutada, et Telefónica ei ole vaidlusaluse otsuse adressaat ja see otsus sisaldab, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 34–36, rakendusmeetmeid.
- 45 ETL artikli 263 neljanda lõigu kohaselt võib iga füüsiline või juriidiline isik esitada hagi akti peale, mis ei ole temale adresseeritud ja mis sisaldab rakendusmeetmeid, üksnes juhul, kui see akt puudutab teda otseselt ja isiklikult.
- 46 Mis puudutab teist nimetatud tingimustest, see tähendab, et vaidlusalune akt puudutaks isikut isiklikult, siis väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et teisi isikuid kui otsuse adressaate puudutab otsus isiklikult vaid siis, kui see otsus mõjutab neid mingi neile omase tunnuse või neid iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigist teistest isikutest eristab ning seega individualiseerib neid sarnaselt otsuse adressaadiga (15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann vs. komisjon, EKL 1963, lk 197, 223; eespool viidatud kohtuotsused Comitato „Venezia vuole vivere” jt vs. komisjon, punkt 52, ja Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu, punkt 72).
- 47 Nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 28, nähtub väljakujunenud kohtupraktikast ühtlasi, et võimalus vaidlusaluse meetme vastuvõtmisel enam-vähem täpselt määratleda õigussubjektide arvu ja isegi neid isikuid, kellele meetet kohaldatakse, ei tähenda mingil moel, et meede neid subjekte isiklikult puudutab, kui seda kohaldatakse vaidlusaluse aktiga määratletud õiguslikult või faktiliselt objektiivse olukorra alusel (vt selle kohta 22. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-451/98: Antillean Rice Mills vs. nõukogu, EKL 2001, lk I-8949, punkt 52).
- 48 Tuleb nentida, et nii on see vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 1 puhul, mille tühistamist Telefónica taotleb ja mille alusel tuleb järelikult uurida tema hagi esitamise õigust. Artikli 1 lõiget 1 kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordade suhtes ning see tekitab õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute rühmadele. Järelikult ei saa Telefónica väita, et nimetatud säte teda individualiseerib.
- 49 Vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 1 ainus eesmärk on takistada, et tulevikus saaks keegi veel abi vaidlusaluse abikava alusel. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa põhimõtteliselt olla vastuvõetav ettevõtja poolt esitatud hagi komisjoni sellise otsuse tühistamiseks, millega keelatakse

abikava, kui see otsus puudutab teda vaid põhjusel, et ta kuulub vastavasse sektorisse ja ta võib selle kava alusel toetust saada (vt 19. oktoobri 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-15/98 ja C-105/99: Itaalia ja Sardegna Lines vs. komisjon, EKL 2000, lk I-8855, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 50 Eeltoodust nähtub, et Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtumääruse punktis 41 õigesti, et vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõige 1 ei puuduta Telefónica isiklikult ERTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.
- 51 Eelnevast tulenevalt tuleb Telefónica apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud teine väide samuti tagasi lükata.

Esimene väide

Poolte argumendid

- 52 Telefónica väidab, et tema hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jättes rikkus Üldkohus tema õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, mis tuleneb Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklitest 6 ja 13 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artiklist 47.
- 53 Telefónica väidab eelkõige, et tal on võimatu taotleda kohtulikku kontrolli vaid vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 1 osas, põhjustades vaidluse maksuhalduriga ja tuginedes vaidlusalusele kavale, hoolimata sellest, et viimane on kehtivast Hispaania õiguskorrast kadunud, saavutamaks, et pädev siseriiklik kohus esitaks Euroopa Kohtule kehtivuse hindamiseks eelotsuse küsimuse ERTL artikli 267 esimese lõigu punkti b alusel. See nõuaks nimelt, et ta otsustaks toime panna õigusrikkumise, see tähendab, et ta käituks teadlikult vastuolus kehtivate õigusnormidega. Kuid õigust tahtlikult rikkudes ei käituks ta mitte ainult vastuolus käitumisjuhenditega, millega ta on nõustunud, vaid esineb ka kindel oht, et Hispaania maksuhaldur otsustab kasutada enda pädevust sanktsiooni määramiseks, millele annaksid aluse mitu asjas kohaldamisele kuuluvat maksuõigusnormi.
- 54 Komisjon meenutab, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on EL toimimise lepinguga, esiteks artiklitega 263 ja 277 ning teiseks artikliga 267 loodud täielik õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteem, mille eesmärk on tagada institutsioonide õigusaktide seaduslikkuse kontrollimine, andes kontrollimise pädevuse liidu kohtule.
- 55 Ka tuleb tagasi lükata Telefónica seisukoht, mille kohaselt oleks Üldkohus pidanud uurima tegelikult liikmesriigi kohtusse pöördumise võimaluse osas kehtivaid tingimusi. Nimelt ei saa lubada õiguskaitsevahendite süsteemi sellist tõlgendust, mille kohaselt on avatud võimalus esitada tühistamishagi otse liidu kohtule, kui see kohus siseriiklike menetlusnormide konkreetse uurimise tulemusena leiab, et on suudetud tõendada, et need normid ei luba isikul esitada kaebust, mis võimaldaks tal seada kahtluse alla vaidlustatud liidu õigusakti kehtivuse. Nimelt tooks selline võimalus kaasa olukorra, et liidu kohtud uuriksid ja tõlgendaksid igal konkreetsel juhul siseriiklike menetlusnorme, mis aga väljuks nende pädevuse raamidest liidu õigusaktide seaduslikkuse järelevalves. Igatahes ei oleks isikul võimalik esitada tühistamishagi liidu kohtule, isegi kui nähtuks, et siseriiklikud menetlusnormid võimaldavad tal vaidlustada asjaomase liidu akti kehtivust alles pärast selle rikkumist.

Euroopa Kohtu hinnang

- 56 Kõigepealt tuleb meenutada, et liit on õigusel rajanev liit, mille raames kontrollitakse selle institutsioonide aktide kooskõla eeskätt aluslepingutega, õiguse üldpõhimõtetega ja põhiõigustega (eespool viidatud kohtuotsus Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu, punkt 91).

- 57 ELL artikli 19 lõikest 1 tulenevalt tagavad liidu õiguskorra säilitamise kohtuliku kontrolli Euroopa Kohus ja liikmesriikide kohtud. Selleks kehtestab EL toimimise leping esiteks artiklitega 263 ja 277 ning teiseks artikliga 267 õiguskaitsevahendite ja menetluste täieliku süsteemi, milles liidu institutsioonide õigusaktide seaduslikkuse kontroll on usaldatud liidu kohtule (eespool viidatud kohtuotsus *Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu*, punktid 90 ja 92).
- 58 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 34–36, sisaldab vaidlusalune otsus asjaomases liikmesriigis Telefónica suhtes kohaldatavaid rakendusmeetmeid.
- 59 Järelikult, isegi kui Telefónica ei saa ELTL artikli 263 neljandas lõigus toodud vastuvõetavuse tingimustest tulenevalt vaidlusalust otsust otse liidu kohtus vaidlustada, võib ta tugineda selle otsuse kehtetusele siseriiklikes kohtutes ja paluda neil esitada ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused, eelkõige siis, kui ta vaidlustab nendes kohtutes haldusakti, mis keelab tal kasutamast asjaomases kavas ette nähtud amortiseerimist.
- 60 Eeltoodust tulenevalt tuleb Telefónica apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud esimene väide tagasi lükata.
- 61 Kuna Telefónica apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud kolme väitega ei saa nõustuda, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 62 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 63 Kuna komisjon on Telefónicalt kohtukulude hüvitamist nõudnud ja viimane on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Telefónica SA-lt.**

Allkirjad